

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 25.10.2011
COM(2011) 685 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΕΠΟΠΤΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Δέσμη «Υπεύθυνες Επιχειρήσεις»

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και η εσωτερική αγορά της βασίζονται σε μια «άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς». Για να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί αυτό το μοντέλο σε ένα δύσκολο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, η ΕΕ υιοθέτησε την στρατηγική «Ευρώπη 2020» με στόχο να διαμορφωθούν οι συνθήκες για την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Στο επίκεντρο ορισμένων φιλόδοξων πρωτοβουλιών πολιτικής είναι να εδραιωθεί η παρουσία των στόχων αυτών στον πραγματικό κόσμο:

- Τον Απρίλιο του 2011, για να αναζωογονηθεί η εσωτερική αγορά, στην «Πράξη για την Ενιαία Αγορά»¹ (ΠΕΑ) επιδιώχθηκε να τονισθεί η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα και της εμπιστοσύνης ως κινητήριων μοχλών για την ευρωπαϊκή οικονομία και ολοκλήρωση, με την ενίσχυση των κοινωνικών παραμέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής των πολιτικών για την προώθηση των επιχειρήσεων. Αυτό συνεπάγεται την ενίσχυση της ευθύνης των επιχειρήσεων στον κοινωνικό χώρο στον οποίο δραστηριοποιούνται, και υπογραμμίζει την ιδιαίτερη θέση που μπορεί να καταλάβουν οι υπεύθυνες και κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Παράλληλα, στην εμβληματική πρωτοβουλία «Ένωση καινοτομίας» προωθείται η έννοια της κοινωνικής καινοτομίας, αντικείμενο της οποίας είναι να θέσουν ο κόσμος που δραστηριοποιείται στους χώρους της συλλογικής κοινωνικής οργάνωσης και οι κοινωνικού χαρακτήρα επιχειρήσεις τη δημιουργικότητά τους στην υπηρεσία ομάδων ευάλωτων ανθρώπων και πιεστικών κοινωνικών αναγκών, οι οποίες όμως δεν ικανοποιούνται από την αγορά ή από τους φορείς κρατικής εξουσίας.
- Στα τέλη του 2010, η «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» πρότεινε την εφαρμογή ολοκληρωμένης στρατηγικής για τον συντονισμό των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για να μετατραπεί η Ευρώπη σε οντότητα ευρύτερης ενσωμάτωσης, και «να κινητοποιηθεί το δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού».
- Στην ανακοίνωσή της για την «Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», η Επιτροπή επισημαίνει ότι μια «χρειάζεται νέα προσέγγιση για την ισορροπία μεταξύ βραχυπρόθεσμης μεγιστοποίησης κέρδους και δημιουργίας βιώσιμης αξίας μακροπρόθεσμα»².

Εδώ διακυβεύονται η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, που δεν είναι δυνατόν να προωθηθούν παρά μόνο με την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των πολιτών για την Ένωσή μας. Πρέπει να εκμεταλλευθούμε την ικανότητα της Ευρώπης για καινοτομίες και δημιουργικότητα, παραμένοντας ταυτόχρονα πιστοί στις αξίες μας: την υπευθυνότητα και τη διαφάνεια, αλλά και τη δικαιοσύνη, την κοινωνική ενσωμάτωση και την αλληλεγγύη. Αυτή η νέα ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και με βιώσιμο χαρακτήρα, εργασία προσανατολισμένη με γνώμονα την απασχόληση για όλους, εξαρτάται πρωτίστως από την κυριαρχία στο προσκήνιο της πραγματικής οικονομίας, θεμέλιο της οποίας είναι οι επιχειρήσεις που δημιουργούν πλούτο και οι οποίες διοικούνται με διαφανή και υπεύθυνο τρόπο.

¹ "Πράξη για την Ενιαία αγορά - Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης", COM(2011) 206 τελικό της 13ης Απριλίου 2011

² COM(2010)614 τελικό/2 της 17^{ης} Νοεμβρίου 2010

Σε συνδυασμό με όσα αναπτύχθηκαν προηγουμένως, η δέσμη μέτρων «Υπεύθυνες Επιχειρήσεις» προτείνει να θεσπισθεί ένα συνολικό πλέγμα μέτρων και πρωτοβουλιών για την παγίωση και επέκταση του οικονομικού και κοινωνικού μας μοντέλου, που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της κοινής ζωής για 500 εκατομμύρια Ευρωπαίους. Με την πρωτοβουλία αυτή, η Επιτροπή επιδιώκει να ενθαρρύνει και να υποστηρίζει τον επιχειρηματικό κόσμο να πάρει μέρος στην κοινή προσπάθεια μας για να τοποθετηθούν εκ νέου η ευθύνη, η εμπιστοσύνη και η κοινωνική ένταξη στο επίκεντρο ενός πιο βιώσιμου οικονομικού μοντέλου στην ήπειρό μας, διότι δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί ο στόχος για βιώσιμες οικονομικές επιδόσεις χωρίς κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει σθεναρά τις επιχειρηματικές κινήσεις και τις καινοτόμες πρωτοβουλίες που επιτρέπουν να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης, βελτιώνοντας παράλληλα τη συνολική ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Με αυτή την πολιτική της η Επιτροπή συμμερίζεται τις απόψεις που εκφράστηκαν από τους ενδιαφερόμενους κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων και των δημόσιων συζητήσεων που έγιναν στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2010 και μετά και λαμβάνει υπόψη της το έντονο ενδιαφέρον που προκαλούν αυτά τα θέματα.

Η δέσμη για τις «Υπεύθυνες Επιχειρήσεις» συναπαρτίζεται από τα εξής μέτρα:

- την παρούσα ανακοίνωση κεφαλαιώδους σημασίας
- την πρόταση αναθεώρησης των ευρωπαϊκών λογιστικών οδηγιών³
- την πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για τη διαφάνεια⁴
- την Ανακοίνωση σχετικά με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ)⁵
- την Ανακοίνωση με τίτλο «Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα»⁶

Αυτή η «δέσμη» έχει δύο στόχους:

- Την καθιέρωση ευνοϊότερων οικονομικών συνθηκών για τη δημιουργία, την καινοτομία που θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη στον κόσμο των επιχειρήσεων, απλουστεύοντας τις υποχρεώσεις και τα διοικητικά εμπόδια που επιβαρύνουν ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να απελευθερώσουν και να αξιοποιήσουν πλήρως το αναπτυξιακό δυναμικό τους. Θα πρέπει ιδίως να επιζητηθεί η καλύτερη ρυθμιστική ένταξη των κανόνων για τη διαφάνεια στους λογαριασμούς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση των διοικητικών δαπανών κατά 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ.
- Διατύπωση του οράματος και των σχεδίων της Επιτροπής για τον επιχειρηματία που αναλαμβάνει ευθύνες και κοινωνικές δεσμεύσεις στην κοινωνία. Επιδιώκεται ιδίως να επανεξετασθούν η θέση της επιχείρησης στην κοινωνία και το περιβάλλον στο οποίο κινούνται οι επιχειρηματίες οι οποίοι θέτουν σε εφαρμογή δράσεις με καινοτόμο χαρακτήρα, οικονομικά βιώσιμες και με έντονο κοινωνικό αντίκτυπο.

1. Δημιουργία περισσότερο βιώσιμων οικονομικών συνθηκών, ιδίως για τις ΜΜΕ

Επιδίωξη των δύο νομοθετικών πρωτοβουλιών της προαναφερόμενης δέσμης μέτρων αυτό το πακέτο είναι να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη σχετικά με τη λειτουργία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

³ COM(2011) 684 τελικό

⁴ COM(2011) 683 τελικό

⁵ COM(2011) 681 τελικό

⁶ COM(2011) 682 τελικό

Οι λογιστικές οδηγίες ασχολούνται με τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των κεφαλαιουχικών εταιρειών στην Ευρώπη. Περιορίζουν τον διοικητικό φόρτο για τις ΜΜΕ με τη δημιουργία απλουστευμένου καθεστώτος για τις μικρές επιχειρήσεις. Προσδίδουν μεγαλύτερη σαφήνεια και συγκρισιμότητα στους ετήσιους λογαριασμούς των εταιρειών που έχουν έντονη διασυνοριακή διάσταση και επηρεάζουν μεγάλο αριθμό τρίτων. Τέλος, προστατεύουν τους χρήστες διαφυλάσσοντας παράλληλα τις πληροφορίες που τους είναι αναγκαίες.

Με τον εκσυγχρονισμό **της οδηγίας για τη διαφάνεια**, η Επιτροπή επιδιώκει να διευκολύνει την πρόσβαση των εισηγμένων μικρών και μεσαίων εταιρειών στις ρυθμιζόμενες αγορές. Έτσι, η κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης των τριμηνιαίων πληροφοριών όχι μόνο θα μειώσει το κόστος για την εισαγωγή των μικρών και μεσαίων εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο, αλλά και θα ενθαρρύνει τις μακροπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες επενδύσεις και θα προωθήσει ως εκ τούτου τις κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις.

Οι εν λόγω πρωτοβουλίες για τα λογιστικά πρότυπα και τη διαφάνεια έχουν επίσης ως στόχο τους να βελτιωθεί η διαφάνεια στις πλούσιες σε πόρους χώρες, αλλά και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ανάθεση ευθυνών στις εξορυκτικές και δασοκομικές εταιρείες. Οι εξορυκτικές και δασοκομικές εταιρείες που είναι εισηγμένες στις ευρωπαϊκές αγορές, καθώς και οι μεγάλες μη εισηγμένες εταιρείες, θα δημοσιεύουν έκθεση για τις πληρωμές προς τις κυβερνήσεις, στην οποία θα καταγράφονται τα διεξοδικά στοιχεία για κάθε χώρα και, όταν οι πληρωμές γίνονται για την πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου, για κάθε έργο, με το όριο σημαντικότητας. Οι εκθέσεις αυτές θα προσφέρουν στην κοινωνία των πολιτών σε πλούσιες σε πόρους χώρες αισθητά περισσότερα στοιχεία σχετικά με τα ποσά που καταβάλλονται ακριβώς από τις ευρωπαϊκές εταιρείες στις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής σε αντάλλαγμα για τα δικαιώματα εξόρυξης των φυσικών πόρων των χωρών αυτών.

Οφείλει να σημειωθεί ότι οι προτάσεις αυτές θα ολοκληρωθούν το 2012 με τη νομοθετική πρόταση για την προώθηση της δημοσιοποίησης μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

2. Επανεξέταση του ρόλου της υπεύθυνης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην κοινωνία

Οι δύο ανακοινώσεις είναι από την πλευρά τους αλληλοσυμπληρωματικές και αποτελούν απόρροια της κοινής προσέγγισης της Επιτροπής και του εκτενέστατου έργου των διαβουλεύσεων και συζητήσεων που έγιναν σε προγενέστερο στάδιο.

Στην ανακοίνωση για την **Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ)** αναπτύσσεται η στρατηγική που θα δώσει σε όλες τις εταιρείες τη δυνατότητα να συμβάλουν καλύτερα στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για την Ευρώπη με χρονικό ορίζοντα το έτος 2020, αξιοποιώντας το δυναμικό τους με σκοπό την παραγωγή αξίας για τους μετόχους και την κοινωνία. Προτείνεται ο εκσυγχρονισμένος ορισμός της ΕΚΕ, ο οποίος συνάδει με τις βασικές αρχές και τις διεθνώς αναγνωρισμένες κατευθυντήριες οδηγίες. Στο κείμενο εξετάζεται η μεθοδολογία που μπορεί να οδηγήσει στην ευρύτερη γνωστοποίηση και επανεξέταση των υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών στις δημόσιες πολιτικές (επενδύσεις, δημόσιες συμβάσεις, διαφάνεια όσον αφορά τις μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες) και από τους ιδιωτικούς φορείς (καταναλωτές, επενδυτές). Εξασφαλίζεται η εφαρμογή των αρχών και κατευθυντηρίων γραμμών που αναγνωρίζονται διεθνώς και εντοπίζονται οι κατευθύνσεις για την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών του ΟΗΕ που αφορούν τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Κινητοποιούνται τα κράτη μέλη για τη διαμόρφωση πραγματικής στρατηγικής σε θέματα ΕΚΕ, εγκαινιάζεται ο διάλογος για τα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία (δημογραφικές μεταβολές, υγεία, εργασιακή ευημερία, τοπική ανάπτυξη) και τονίζεται η σημασία της ΕΚΕ στον χώρο της εκπαίδευσης.

Η Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα ασχολείται από την πλευρά της ειδικότερα με ένα είδος επιχειρήσεων που καθορίζουν ως πρωταρχική τους αποστολή κατά την εξάσκηση οικονομικής δραστηριότητας που αποφέρει κέρδος, να εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον από κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη. Οι επιχειρήσεις αυτές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν σημαντικό και αυξανόμενο μερίδιο της ευρωπαϊκής οικονομίας και οι οποίες συμβάλλουν επίσης στο έργο της ενίσχυσης της κοινωνικής οικονομίας, υπάρχουν ήδη σε όλα τα κράτη μέλη Όντας συχνά πρωτοπόρες σε θέματα κοινωνικής καινοτομίας και αλλαγών, χρησιμοποιούν διαφορετικά οργανωτικά μοντέλα - λαμβάνοντας κάποτε μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας, άλλοτε συνεταιρισμών, ενώσεων αλληλασφάλισης, συλλόγων και ιδρυμάτων - και κοινό τους χαρακτηριστικό είναι η επανεπένδυση των κερδών που έχουν πραγματοποιηθεί (ή τουλάχιστον μεγάλου μέρους αυτού) για την επίτευξη του εταιρικού τους στόχου. Μολονότι συμμετέχουν συχνά σε πρωτοβουλίες των πολιτών και της κοινότητας μέσα από τις οποίες παράγουν νέες διασυνδέσεις και δεσμούς μεταξύ των ενδιαφερόμενων πρωταγωνιστών, δεν διαθέτουν ωστόσο ορατή παρουσία και αναγνώριση από το ευρύ κοινό, τον χώρο της πολιτικής και τους επενδυτές. Στην παρούσα ανακοίνωση επιδιώκεται ως εκ τούτου ο στόχος της ανάπτυξης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, ώστε να προωθηθεί στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς η ανάπτυξη καινοτόμων πρωτοβουλιών, που να είναι οικονομικά βιώσιμες και να έχουν έντονο κοινωνικό αντίκτυπο. Η ανακοίνωση εξετάζει κατά πόσο, σε όλους τους τομείς όπου οι πολιτικές της ΕΕ επεξεργάζονται ή αναπτύσσονται, λαμβάνεται επαρκώς υπόψη ο τρόπος λειτουργίας, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και οι στόχοι των επιχειρήσεων αυτού του είδους. Στο κείμενο προβλέπονται επίσης μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης (ιδιωτικές και δημόσιες), για τη βελτίωση της ορατότητας και της αναγνώρισής τους, αλλά και για τη θέσπιση καλύτερων ρυθμιστικών συνθηκών τόσο υπό το πρίσμα του δικαίου των εταιρειών, όσο και υπό το πρίσμα των δημόσιων συμβάσεων ή των κρατικών ενισχύσεων.